

Informácia pre verejnosť VOP Nováky, a.s., prevádzkareň Veľká Mača

vypracovaná v zmysle § 15 Zákona NR SR č. 128/2015 Z.z o prevencii závažných priemyselných havárií
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení

Číslo dokumentu:	A260-VOP-VS007	Číslo kópie:	
Revízia:	B	Dátum revízie:	10. 04. 2026
Podpisová doložka	Meno	Dátum	Podpis
Vypracoval:	Ing. Oliver Bartolen* špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií OLBA, s.r.o. Autorizovaná osoba - 003/2008/AUT-3.2		
Schválil	Ing Zuzana Helbichová* Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ		

1. Názov a adresa podniku

Obchodné meno: VOP Nováky, a.s.
Právna forma: akciová spoločnosť
Sídlo: Duklianska 60, 972 71 Nováky
Prevádzkareň : 925 32, Veľká Mača
tel.: +421 918 108 357
e-mail: gabriela.danovska@vop-novaky.sk

Číslo odvetvovej klasifikácie ekonomických činností: SK NACE 25 400 Výroba zbraní a munície

2. Informácia o splnení požiadaviek podľa § 5

Podnik je zaradený do **kategórie „B“**, pretože množstvá nebezpečných látok (ďalej len NL) presahujú prahové hodnoty v zmysle prílohy zákona NR SR č. 128/2015 Z.z. o prevencii ZPH. Prevádzkovateľ zaslal v marci 2026 v zmysle § 5 zákona Okresnému úradu v sídle kraja v Trnave aktualizáciu oznámenia o zaradení svojho podniku.

Podnik má vypracovanú zákonom predpísanú dokumentáciu:

- Program prevencie ZPH,
- Bezpečnostný riadiaci systém,
- Posúdenie rizika,
- Vnútorňý havarijný plán.

Táto dokumentácia obsahuje riadiace, technické a prevádzkové informácie o rizikách vzniku ZPH a opatreniach na ich vylúčenie alebo zníženie.

Kontrolu dodržiavania ustanovení zákona vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia spoločne so zástupcami orgánov štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, civilnej obrany, bezpečnosti a ochrany zdravia a ochrany životného prostredia. Predmetom kontroly je preverenie informácií uvádzaných v predpísanej dokumentácii, preverenie plnenia opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na ochranu pred požiarmi, ochranu životného prostredia, dodržiavanie podmienok manipulácie s nebezpečnými látkami a ich skladovania v podmienkach podniku a na zabezpečenie úloh súvisiacich s civilnou ochranou obyvateľstva.

3. Informácia o súčasnej činnosti podniku

VOP Nováky, a.s. je významná slovenská spoločnosť obranného priemyslu, ktorá sa zaoberá revíziou, modernizáciou a predĺžením životného cyklu munície.

Produkcia podniku Nováky resp. jej časť bude dlhodobo skladovaná v tzv. súvisiacich priestoroch pre podnikateľskú činnosť v katastrálnom území obce Veľká Mača v sklade výbušnín, ktorý je prevádzkovaný podľa rozhodnutia Obvodného banského úradu v Bratislave.

Spoločnosť VOP Nováky, a.s. prehlasuje verejnosti, že dodržiava všetky bezpečnostné opatrenia a postupy a informuje dotknuté osoby o nižšie uvedených skutočnostiach.

4. Informácie o NL prítomných v podniku

V podniku (Muničný sklad Veľká Mača) sú dlhodobo skladované výbušné látky (prípravky alebo predmety) zaradené podľa Vyhlášky ministerstva zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR) do podtriedy 1.1, 1.2, 1.3 a 1.4.

NL sú zaradené a klasifikované ako výbušné s nebezpečnými vlastnosťami charakterizovanými H výrokmi H201, H202, H203 a H205 v zmysle chemického zákona č. 67/2010 Z. z. a Nariadenia EP a Rady

(ES) č. 1272/2008 v platnom znení s rizikom a mimoriadnym rizikom výbuchu nárazom, trením, horením alebo inými zdrojmi zapálenia.

Pre okolie podniku pri vzniku ZPH je nebezpečný vznik tlakovej vlny pri výbuchu výbušnín – NL a rozletom pevných častí výbušných predmetov, obalov a časti budov, kde sú výbušniny skladované. Po výbuchové splodiny, ktoré vznikajú pri výbuchu výbušnín nie sú pre okolie podniku nebezpečné. Účinok tlakovej vlny a rozlet črepín je v závislosti miesta výbuchu a prejavuje sa možným poškodením zdravia osôb a poškodením majetku.

Charakteristika NL v súlade s nariadením (ES) č 1272/2008 (CLP)

Medzi látky, ktoré významne prispievajú ku kategorizácii podniku sú najmä, trhaviny a ostrá munícia s výbušnou náplňou triedy A, klasifikované ako výbušniny. K uvedeným patria aj výbušné látky alebo pyrotechnické látky obsiahnuté vo výrobkoch. Ak je v prípade výrobku známe množstvo výbušnej alebo pyrotechnickej látky, alebo prípravku, ktoré výrobok obsahuje, bralo sa na účely kategorizácie do úvahy toto známe množstvo. Ak toto množstvo nie je známe, celý výrobok sa považuje za výbušný.

V nasledujúcom texte uvádzame stručnú charakteristiku reprezentatívnej NL, ktorá by svojimi vlastnosťami významne ovplyvnila možný vznik a následky závažnej priemyselnej havárie.

2,4,6-trinitrotoluene; TNT

Index No: 609-008-00-4

DANGER / NEBEZPEČENSTVO

Trieda nebezpečnosti a kategórie - kód

Rizikové vety/kód

Výbušniny podtrieda 1.1

H201

According to Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP)	
Hazard Class and Category Code(s) (read in point 16)	Hazard statement Code(s) (read in point 16)
Expl. 1.1	H201
Acute Tox. 3	H331
Acute Tox. 3	H311
Acute Tox. 3	H301
STOT RE 2	H373
Aquatic Chronic 2	H411

H201 Výbušnina; nebezpečenstvo hromadného výbuchu.

H301 Toxický pri požití.

H311 Toxický pri kontakte s pokožkou.

H331 Toxický pri vdýchnutí.

H373 Môže spôsobiť poškodenie orgánov (pečeň, oči, nervový systém, obehový systém) pri dlhšej alebo opakovanej expozícii.

H411 Toxický pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami.

P210 Chráňte pred teplom / iskrami / otvoreným plameňom / horúcimi povrchmi. - Zákaz fajčenia.

P273 Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia.

P370 + P380 V prípade požiaru: priestory evakuujte.

P373 Požiar NEHAŠTE, ak sa oheň priblížil k výbušnám.

P309 + P311 Po expozícii alebo pri zdravotných problémoch: Volajte NÁRODNÉ TOXIKOLOGICKÉ

INFORMAČNÉ CENTRUM alebo lekára.

P501 Zneškodnite obsah/nádobu v súlade s národnou a medzinárodnou reguláciou.

	$C_7H_5N_3O_6$	Mr = 227,133
118-96-7 2,4,6-trinitrotoluen		
EC 204-289-6 Index N° 609-008-00-4 UN 209 RTECS XU0175000 ICSC 0967		

TNT

Trinitrotoluén, presným chemickým názvom 2,4,6-trinitromethylbenzen je veľmi silnou, často používanou trhavinou, tiež označovanou ako tritol alebo TNT.

Je to žltá kryštalická látka o hustote 1,663 g/cm³ a bodu topenia 80,2°C. Je možné ľahko ju bezpečne roztaviť a vzniknutá kvapalina má bod varu 210 - 212 °C. Ako pevná látka sa chová len do teploty 35°C, pri zvýšení teploty sa postupne stáva plastickou a môže preto dochádzať i k vytekaniu zo streliva. Vo vode je prakticky nerozpustný, dobre sa však rozpúšťa vo väčšine bežných organických rozpúšťadlách okrem etanolu a sírouhľiku. Veľmi dobre rozpustný je v kyseline sírovej, voči nej je stály až do teplôt nad 150°C. Pôsobením bázičných zlúčenín však prechádza do nestabilných foriem, (tzv. trytololáty), ktoré sa vyznačujú veľmi ľahkou výbušnosťou. Pri manipulácii s TNT je preto nutné zabezpečiť, aby sa nedostal do styku s alkalickými látkami za zvýšenej teploty.

Pyrotechnické vlastnosti a využitie

Ako výbušnina vykazuje mimoriadne dobré vlastnosti - je veľmi stabilný a málo citlivý voči vnútorným vplyvom a pritom sa vyznačuje veľmi vysokou brizanciou a razanciou výbuchu. Je preto ideálnou látkou pre prípravu ako priemyselných tak vojenských trhavín. Často sa pritom v rôznom pomere mieša s inými explozívnymi látkami a stretáme sa s ním okrem iného pod obchodným názvom Permonit, Permonex, Karpatit, známe sú i vojensky využívané Atomaly a niekoľko ďalších. Vďaka tomu, že jeho explozívne vlastnosti sú veľmi dobre preskúmané, uvádza sa pre vyjadrenie sily jadrového alebo termojadrového výbuchu ekvivalentné množstvo TNT v kilotonách (kt) či megatonách (MT).

Pušný prach

Pušný prach je viaczložková výbušná zmes so širokým použitím. Bezďymový pušný prach nachádza využitie pri výrobe nábojov do strelných zbraní. Súčasťou pôvodnej receptúry na čierny pušný prach sú:

- draselný liadok – t. j. dusičnan draselný (KNO₃)
- drevené uhlie – t. j. uhlík
- síra

Bezďymový pušný prach obsahuje ako hlavnú zložku nitrocelulózu čiže strelnú bavlnu želatínovanú nitroglycerínom alebo inými nitroglykolmi.

Čierny pušný prach je najstaršou známou výbušninou na svete. Hlavnou zložkou je strelná bavlna kombinovaná s nitroglycerínom a inými nitroglykolmi. Typické zloženie čierneho pušného prachu je: 75 % KNO₃, 10 % síry a 15 % dreveného uhlika. V praxi sa pušný prach vyrába alebo pre trhacie práce s nižším obsahom KNO₃ v rozmedzí 60 - 70 % alebo pre vojenské využitie s obsahom KNO₃ 74 - 75 %. Priemyselne vyrábaný pušný prach sa vyznačuje vysokou homogenitou zmesi s presne definovanou veľkosťou jednotlivých častíc. To sa docieľa mletím všetkých zložiek s určitým množstvom vody a následným sušením zmesi. Presný postup je pochopiteľne predmetom chráneného „know-how“ jednotlivých výrobcov.

Detonačné charakteristiky

Výbušnina vykazuje tieto základné vlastnosti:

- Energia výbuchu: 720 kcal/kg
- Detonačná rýchlosť: max 340 m/s
- Objem spalných plynov: 280 l/kg

- Teplota explózie: 2 400 °C,
- Tlak plynov: 6 900 atm
- Sypná hmotnosť: 2 g/cm³

Klasický čierny pušný prach má zo všetkých bežných výbušnín najnižšiu detonačnú rýchlosť, ktorá je blízka rýchlosti zvuku. Zároveň je jeho výroba veľmi lacná a pyrotechnické vlastnosti sú detailne preskúmané. Z týchto dôvodov sa stále občas používa ako lacná priemyselná trhavina pri práci v lomoch a iných odstreľovacích prácach. Hlavné uplatnenie mu však patrí v oblasti zábavnej pyrotechniky, kde je jeho základnou prednosťou vysoká stálosť voči mechanickým podnetom a súčasne jednoduchá inicializácia výbuchu. Naopak v súčasnosti prakticky úplne skončilo využitie čierneho pušného prachu v strelných zbraniach. Príčinou je najmä dostatok iných explozívnych produktov s omnoho lepšími výbuchovými vlastnosťami. Okrem toho vzniká pri horení klasického prachu veľa veľmi korozívnych plynov, najmä oxid siričitý SO₂, ktorý rýchlo napadá a ničí kovové súčasti strelných zbraní. Tento fakt ho prakticky vylučuje z výroby streliva pre rýchlopalné zbrane, kde je materiál zbrane veľmi dlho vystavený styku s výbuchovými plynmi. V tejto oblasti má naopak veľmi významné postavenie bezdymový pušný prach, či už ako klasický kordit alebo ďalšie výrobky na podobnej báze.

5. Všeobecné informácie o spôsobe varovania verejnosti

Systém varovania a vyznenia je zabezpečený v priestoroch muničného skladu a jeho najbližšieho okolia telefonicky. Zamestnanci strážnej služby (SBS) sú navyše vybavení vysielaciami s prepojením na pult centrálnej ochrany PZ SR, a zároveň SBS plní aj úlohy ohlasovne požiarov. Služba havarijnej odozvy je zabezpečená vlastnými zamestnancami.

Objekt je zabezpečený pomocou elektronického zabezpečovacieho systému a CCTV, ktorý spĺňa požiadavky a kritériá vyhlášky MHSR č. 288/2015 Z. z.

Povinnosti prevádzkovateľa pri vzniku mimoriadnej udalosti V prípade vzniku mimoriadnej udalosti (MU) je prevádzkovateľ povinný v čo najkratšom čase zaistiť:

- likvidáciu MU
- bezpečnosť zamestnancov
- vyznenie a varovanie obyvateľstva bezprostredne ohrozeného účinkami MU.

6. Dátum poslednej kontroly podniku podľa § 24

Kontrolu dodržiavania zákona v podniku kategórie B vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia koordinovaným spôsobom raz za 12 mesiacov. Podľa zákona NR SR č. 128/2015 Z.z. koordinovaná kontrola nebola ešte v podniku vykonaná. Plán kontrol na príslušný rok je zverejnený v registri kontrol na <https://app.sazp.sk/SevesoPublic/SizpKontroly.aspx?typ=PBK>.

7. Údaje o tom, kde možno získať podrobnejšie informácie v súlade s §15 ods. 8 a 9

Údaje o NL a dokumentácii PZPH sú dostupné u prevádzkovateľa a na Okresnom úrade - odbor starostlivosti o životné prostredie v Trnave. Zdrojom informácií je aj web <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/pzph-prevencia-zavaznych-priemyselnych-havarii/informacny-system-pzph>.

Ďalšie podrobné informácie možno získať u prevádzkovateľa ako aj na stránkach <https://www.msm.sk/o-msm-group/media/na-stiahnutie/>.

8. Všeobecné informácie týkajúce sa charakteru nebezpečenstva ZPH

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je závažný únik nebezpečnej látky, požiar alebo

výbuch v dôsledku nekontrolovaného vývoja počas prevádzky podniku vedúci k vážnemu bezprostrednému alebo následnému ohrozeniu zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku s prítomnosťou jednej alebo viacerých nebezpečných látok.

Prevenciou závažnej priemyselnej havárie je súbor organizačných, riadiacich, personálnych, výchovných, technických, technologických a materiálnych opatrení na zabránenie vzniku závažnej priemyselnej havárie.

Nebezpečenstvom je vnútorná vlastnosť nebezpečnej látky alebo fyzikálna situácia vyvolávajúca možnosť vzniku závažnej priemyselnej havárie.

Rizikom závažnej priemyselnej havárie je pravdepodobnosť vzniku špecifického účinku, ku ktorému dôjde v určitom období alebo za určitých okolností.

Skladovanie je prítomnosť nebezpečnej látky v skladovacom zariadení na účely jej uskladnenia, bezpečnej úschovy alebo uchovávaní v zásobe.

Riziko ZPH sa v podniku vyskytuje pri manipulácii pri preprave a skladovaní. Aj napriek dôslednému dodržiavaniu všetkých legislatívnych a vnútro podnikových predpisov nie je možné absolútne vylúčiť nežiaduce udalosti.

K takýmto nežiaducim udalostiam môže dôjsť z dôvodu:

- ľudskej nedbanlivosti
- technickej poruchy na zariadení alebo zlyhania obsluhy
- nehody na vnútro podnikových komunikáciách
- nežiaducich vonkajších udalostiach – požiare, externá mimoriadna udalosť
- živelných pohromách (záplavy, zemetrasenia, námraza, ...)
- úmyselné poškodenie (bombový útok, sabotáž)

Tieto udalosti môžu bezprostredne vyvolať:

- Požiar
- Výbuch

Ako sa správať v prípade vzniku ZPH

Všeobecne platné pokyny:

- nepodliehať panike, zachovať pokoj a rozvahu
- zraneným osobám poskytnúť prvú pomoc,
- v prípade, že sa osoby nachádzajú v ohrozenej zóne pri vzniku ZPH, opustiť ohrozenú zónu opačným smerom do bezpečnej vzdialenosti (do vzdialenosti cca 500 m),
- riadiť sa pokynmi pracovníkov záchranných zložiek,
- poskytnúť pracovníkom záchranných zložiek informácie o možných zraneniach ďalších osôb a o rozsahu poškodenia majetku,
- zamedziť prístupu nepovolaných osôb do ohrozeného priestoru, vyvieť osoby zo zasiahnutého priestoru na otvorené priestranstvo, kde nehrozí priame nebezpečenstvo.

Pri požiaroch:

- vyhlásiť poplach na pracovisku (v prípade požiaru - pokrikom „Horí“),
- urýchlene opustiť miesto požiaru,
- vyvieť zamestnancov z objektu najbližšou únikovou cestou, mimo ohrozený priestor, okamžite prerušiť prívod elektrickej energie hlavným vypínačom a uzavrieť prívod plynu na hlavnom uzávere plynu, zahlásiť vznik závažnej udalosti vedeniu podniku,
- nezdržiať sa v ohrozenom priestore a ani na otvorenom priestranstve,
- vyhľadať úkryt v budovách, uzatvoriť okná a dvere, nevetrať, vypnúť ventiláciu a klimatizáciu.

Pri výbuchu:

- okamžite sa vzdialiť do bezpečnej vzdialenosti,
- okamžite opustiť ohrozený priestor, ak je to možné, pred odchodom z objektu ukončiť činnosť s otvoreným ohňom, vypnúť elektrické a plynové spotrebiče, uzavrieť tlakové nádoby,
- vyhľadať úkryt v budovách, uzatvoriť okná a dvere, nevetrať, vypnúť ventiláciu a klimatizáciu,
- vyčkať na ďalšie pokyny kompetentných orgánov,
- zachovať klúd, neopúšťať ochranné priestory do času vydania pokynov na ich opustenie.

Poskytovanie informácií v prípade ohrozenia

- všeobecné tiesňové telefónne číslo (integrovaný záchranný systém): 112
- Okresný úrad Trnava - odbor krízového riadenia: 033/5564 440

JE DÔLEŽITÉ BYŤ INFORMOVANÝ

Informácia, ktorú týmto poskytujeme dotknutej verejnosti, je poučením ako sa zachovať a konať v prípade, keby nastala taká udalosť v podniku, ktorá by sa mohla prejaviť aj mimo jeho hraníc a spôsobila by závažnú priemyselnú haváriu v jeho okolí.

Ďalšie podrobné informácie možno získať z dokumentácie, ktorá obsahuje technické, riadiace a prevádzkové informácie o nebezpečenstvách a rizikách podniku a o opatreniach na ich vylúčenie alebo zníženie, ako aj na stránkach www.msm.sk.